

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia lipca 2011 r.

**Pan
Tomasz ABRAMCZYK
Dyrektor
Centralnego Zakładu Spółki
w Łodzi**

LLO-4101-08-02/2011
P/11/061

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi przeprowadziła w PKP CARGO S.A. Centralny Zakład Spółki w Łodzi („Zakład”), kontrolę wykonywania w latach 2010 – 2011 (I kwartał) zadań w zakresie bezpieczeństwa transportu kolejowego towarów niebezpiecznych.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 4 lipca 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację zadań w zakresie bezpieczeństwa przewozu kolejną towarów niebezpiecznych.

NIK zwraca jednak uwagę na nie objęcie kontrolą przez doradcę do spraw bezpieczeństwa przewozu kolejną towarów niebezpiecznych, jakości przyjmowania przesyłek towarów niebezpiecznych, na niektórych stacjach znajdujących się na obszarze działania Zakładu.

1. Wyznaczony został doradca do spraw bezpieczeństwa przewozu kolejną towarów niebezpiecznych (doradca), spełniający warunki ustalone w art. 33 ustawy z dnia 31 marca 2004 r. o przewozie kolejną towarów niebezpiecznych². Doradca na bieżąco aktualizował wiedzę w zakresie przepisów dotyczących przewozu towarów niebezpiecznych.

Dyrektor PKP CARGO S.A. Zakład Centralny Spółki – w styczniu 2009 r. – udzielił doradcy pełnomocnictwa do wykonywania na terenie Centralnego Zakładu Spółki

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 97, poz. 962 ze zm.

w Łodzi zadań, wynikających z art. 31 i 32 o przewozie koleją towarów niebezpiecznych oraz art. 28 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym³. W lipcu 2009 r. i wrześniu 2010 r. doradca uczestniczył w szkoleniach dotyczących zmian w przepisach o przewozie towarów niebezpiecznych.

2. Realizując obowiązek ustalony w art. 32 ustawy o przewozie koleją towarów niebezpiecznych, doradca sporządzał roczne sprawozdania z działalności Zakładu w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych oraz czynności z tym związanych. Sprawozdania były sporządzone terminowo, a dane w nich zawarte były rzetelne.

Na podstawie dokumentacji przekazanej przez poszczególne stacje, doradca sporządził – zgodnie z wzorem ustalonym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 1 maja 2004 r. w sprawie wzoru formularza rocznego sprawozdania z działalności w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych oraz sposobu jego wypełniania⁴ - zbiorcze sprawozdania Centralnego Zakładu Spółki w Łodzi za lata 2009 i 2010.

Z zachowaniem terminów – ustalonych w przyjętej w PKP CARGO SA procedurze – sprawozdania przekazane zostały do Biura Ekspedycji, Wydziału Eksploatacji Handlowej i Towarów Niebezpiecznych PKP CARGO.

3. Doradca prawidłowo realizował zdania, mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych. W ramach obowiązków wymienionych w pkt 1.8.3.3 regulaminu RID⁵, doradca wykonywał m.in. zadania:

- w zakresie przestrzegania procedur służących zachowaniu zgodności z przepisami dotyczącymi identyfikacji przewożonych towarów niebezpiecznych.

Opracowane i przekazane zostały odpowiedzialnym pracownikom, materiały informacyjne dotyczące m.in. rodzajów usterek zarówno w listach przewozowych jak i dotyczących stanu technicznego wagonów i ich oznakowania, wykazu nalepek ostrzegawczych i tablic informacyjnych, zasad postępowania w przypadku awarii (telefonów kontaktowych), oraz zapisów w dokumentach przewozowych;

- w zakresie szkolenia pracowników uczestniczących w czynnościach związanych z przewozem towarów niebezpiecznych.

Analiza wybranej próby (Sekcja Przewozów i Ekspedycji Centralnego Zakładu Spółki w Łodzi) wykazała, że w ramach pouczeń okresowych oraz szkoleń prowadzonych na

³ Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 118, poz. 1239

⁵ Regulamin międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych, stanowiący Aneks I do Przepisów ujednoczonych o umowie międzynarodowego przewozu towarów kolejami (CIM), będących załącznikiem B do Konwencji o międzynarodowym przewozie kolejami (COTIF), sporządzonej w Bernie dnia 9 maja 1980 r.

podstawie tematyki opracowanej przez doradcę, pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie właściwym do odpowiedzialności i przydzielonych obowiązków;

- w zakresie stosowania procedur ratowniczych dotyczących wypadków i wydarzeń mogących zagrażać bezpieczeństwu podczas przewozu, załadunku lub rozładunku towarów niebezpiecznych.

Pracownikom na stanowiskach związanych z wykonywaniem czynności przy przewozie towarów niebezpiecznych, przekazane zostały do stosowania zasady postępowania w przypadku awarii przy przewozie towarów niebezpiecznych. Informacje te ujęte były m.in. obowiązujących instrukcjach Ir-16 i Cpn-1, a także w broszurze opracowanej przez PKP CARGO S.A. Szczegółowe instrukcje postępowania w razie wypadku lub zagrożenia przy przewozie towarów wysokiego ryzyka określone zostały w „Planach zapewnienia bezpieczeństwa dla towarów wysokiego ryzyka”, właściwych dla poszczególnych sekcji;

- w zakresie znajomości przez pracowników szczegółowych procedur i instrukcji dotyczących przewozu towarów niebezpiecznych, prowadzone były przez doradcę kontrole prawidłowości przyjmowania towarów niebezpiecznych do przewozu.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że kontrolami realizowanymi przez doradcę, były objęte tylko stacje Płock Trzepowo i Kutno, realizujące około 85% wszystkich przewozów materiałów niebezpiecznych. Na pozostałych stacjach kontrolę jakości przewozu przesyłek z towarami niebezpiecznymi, wykonywali odpowiedzialni pracownicy tych stacji.

Przyczyną takiego stanu – w ocenie NIK – były przyjęte w Zakładzie rozwiązania organizacyjne, wynikające z łączenia funkcji doradcy z funkcją naczelnika sekcji utrzymania i napraw taboru w Kutnie.

NIK pozytywnie ocenia podjęte przez kierownictwo Zakładu działania, mające na celu zwiększenie możliwości realizacji zadań nałożonych na doradcę, poprzez ukończenie przez drugiego pracownika Zakładu szkolenia dla kandydatów na doradcę ds. bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych.

4. Stosownie do postanowień pkt 10.3.2.1 Regulaminu RID w Centralnym Zakładzie Spółki w Łodzi ustalono, i z dniem 1 sierpnia 2009 r. wprowadzono do stosowania oraz przestrzegania – uzgodniony z doradcą – „Plan zapewnienia bezpieczeństwa dla towarów niebezpiecznych wysokiego ryzyka”.

Plan zawierał wymagane elementy wymienione w pkt 1.10.3.2.2 Regulaminu RID. Szczegółowe plany opracowane zostały dla sekcji przewozu i ekspedycji w: Łodzi, Kutnie, Koluszkach i Zduńskiej Woli oraz sekcji eksploatacji taboru trakcyjnego i sekcji napraw wagonów. Skuteczność procedur ustalonych w planach, potwierdziły

m.in. przeprowadzone ćwiczenia uwzględniające teoretyczne warianty zagrożeń (1 września 2009 r. na stacji manewrowej Kutno Towarowa, 7 grudnia 2009 r. na stacji Płock Trzepowo i 21 września 2010 r. na stacji manewrowej Kutno Techniczna).

5. Prawidłowo wykonywane były przez pracowników Zakładu obowiązki związane z przyjmowaniem do przewozu przesyłek z towarami niebezpiecznymi.

Pracownicy wykonujący te czynności wyposażeni byli w obowiązujące w Zakładzie instrukcje dotyczące postępowania przy przewozie koleją towarów niebezpiecznych. Oględziny prawidłowości wykonywania przez pracowników Zakładu obowiązków związanych z przyjmowaniem do przewozu przesyłek z towarami niebezpiecznymi na stacji Kolutzki oraz Płock Trzepowo wykazały, że odpowiedzialni pracownicy dokonali przyjęcia przesyłek prawidłowo oznakowanych i wyposażonych w prawidłowo sporządzone dokumenty przewozowe.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o zapewnienie wykonywania zadań doradcy w pełnym zakresie, w tym realizacji procedur kontrolnych służących sprawdzeniu przestrzegania przez pracowników, wymagań w zakresie jakości przyjmowania do przewozu przesyłek towarów niebezpiecznych, na wszystkich stacjach.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Dyrektora w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.